

Dessa skrifningar afse 1880-90 Eaten
4089 Högsteds & Balkning
ann.

Redakt. af Svenska Dagbladet Högsteds
Malmö, 1890



"Folkminnesläran!"

T anledning af den i senaste Tidning utarbe-
tade skriften öfver inkomna svar om skörd
sedes m. m. och då till synes att enina ban-
donsorter kanske ej tillräckligt blivit representerade
vill jag så godt jag för min skrift
öråga från Högsteds härad.

Minna föräldrar (far) hade på ett sätt en stor
ägd och var hemmanens närmste tjäna-
ren och hade vi gäldes ej något landbruk.

Min häg slöt från barndomen att bli lan-
dbrukare och kanske just därför observerade
dessa skrifningar.

På gården hörde en stor del torpare en-
skilda landbruk. Dessa skulle till gården
under året göra sina vissa dagverken
särskilt mans som gavs utgjorde förklar-
ningsarbetet för torplagenheterna.
De på varje torp måste således hållas en
bra dräng och pigan att utvätta göromål
på husegården.

Under skördetiden afmejades säden
känslig till och i säden efter varandra

8 sid.

Grupp en 15-20 man. Själva enöring
 på linjen var så smått regelbunden
 beroende på att bredden på skärerna blev
 något olika och efter som träflöden
 växte till. De främsta huggarna i ledet
 hade det relativa lindrigast medan de
 sista fick anstränga sig till det yttersta
 för att följa klyvningen.

På såden på skären toktat upp blev den
 antingen först ordet en riva uppsamlas
 i "netat" eller också omedelbart uppsamlas
 den i kärvar och uppsatt i vanliga stölar.
 Under bindningsarbetet sattes alla träflöden
 på spår linjen vilke komna efter.
 Arbetet pågick vanligtvis under månader
 och ibland ordet små lustiga i slägg.
 Högskollerna var alltid något som såg
 en viss prägel med stort intresse
 under hela skördetiden.

På vissa tillfällen tyckte hela gruppen
 och mig i allmänhet på ingen ordet
 kunde hela gruppen komma i raseri.
 Detta därefter att en eller annan försökte
 på att sticka fram en slög framför linjen.
 Då var det som något hade fört i dem
 allsammans. Det blev en spänningssituation
 som såg på vad annan och kunde



konnte utvika attu efter som den en av-
drappen tog den andre.

Da lugnet efter hand ängs inhådde
blef det att undersökta dem som bar skul-
den till den "hetsen" hvilken då blef öfver-
med en massa öret. Sedan fortsattes i
sång och ut fins svästa slapp.

Höns gille anordnades visserligen intet på
den gård. Midnattsmiddagen däremot
var att äro en fast som dagsverksfolk.
Kjuda till gården. De samlades då vid i
krogen vid dansbanan, tågade så därifrån
upp till ett vid slottet belägen bygghus
där långa bord stods dukade med kopp
vid varje bord var serverat två stycken
fyrstjävers kakan, bollar och skyror.
En var fick en en runt om skuren en
ä två tunn goda smörgås med en stor
stycke ost på. var äfven god fick
mann en bit. Resten af maten de
som inte vid tillfället äto upp. Banta
in i träduken (hemmaräff, vitt eller
blå till färgen) och så var det af med de
sin på till till dansbanan.

Den manliga delen hadde naturligtvis
fått sina stjälar och så om var det
att dansa med lif och lust.



Dansbanan en vanlig jordbana hadde
 nog inte blifvit afvägt med instrument,
 ty markytan slutta så mycket att man
 skälet den faktiskt blev påfästade och gj
 spelmannsstolen var uppsittande vid en
 större träs där två stycken äldre pojkar
 mannförde musiken med en mindre pojke
 som trumslagare på en s. k. tamborin.
 Runt dansbanan voro redpälade bänkar
 som sittplatser.

"De sade" att Högårbornes husbonden då
 han någon gång såg dansen vid ba-
 hetts lag plats vid sidan på en bänk
 vid orrede slutningen. Musikten skulle d
 ifrån vara något bättre då drängarn
 i valsen (t. ex. singländaren som han
 so) lyfte sigorna högt i luften.
 Deras kläder var då ^{under högtid} hemmarväfda län-
 kensolintejolar. På huvudet bars en klu-
 En och annan hade på fötterna såväl
 träskor dackert utringlade med sacker
 blanka mässinggjordt om.

Naturligtvis hadde fast mannen i van-
 fan. Euvraket dessa.
 Prinsbentkläder brukade inte användas i
 den tidens ungdom.

Drängarnes kläder var också valman och
 och annan hade små korta stöflar med hästsk
 cinter under klackarne. Byxerna hängdes utanför ^{stör} ^{sked}



En mindre boplägentu skax in till en till hem utgjordes af några tuntand jord och en del beteskägar.

Byggnaden var uppförd af enad lervägg och försedd med halmtäta.

Inredningen utgjordes af en rum för familjen med lervägg. Ingången var genom ett kirkat med öppna stensten och inmurad eldstad. Till höger fanns en rum benämnd bakhusen där matvaror kister och skäp förvarades.

Gåsabänkens hade också där sin plats. Oförädd den placerades en på fästen. Vid andra ändan af familjen rummet hade piggan sin kammar.

Genom denna kom man så ut på bogan vidare in i bostaden (närmed), där och friska husdjur vore placerat i mindre luter mot husväggen.

På stället kunde ärligen födas fyra till svin, gås och höns. Tjänstefolket en pigga äret om, samt en vaktpojke under sommarmarknaden. Dennes lön var en par linnebyxor en par strumpor en blus samt 13 kr. i pengar.

Piggen delade bostaden med vaktpojken med samma lön.

"De gader" om fastmannen också några gång hälsade på.

Då målviderna inlogs fick de samtliga ve
pagan stå vid sidan af bordet för att
jämte vara till hand. De något fallas

"En liten vitt" (onen fann sanningen)
De som mest intressera ungdomarna
och var då gästgöfven valla sovin
och gässen. Gäskenen hade han is
öfrat med att vara honom behjälplig
att hålla sovinen inom bestämda områ
den. Detta tuggick så att hanen und
en viss linrop fladda i väg fick
tag i aktern på gäsen och så arbetar
till den öfriga flocken." /

Lin ordades i torpet. Då de skulle
beredas grädes en grop cirka en
meter djup in i en backslutning
till gärsidorna höggas grästörvor
som lades ofrån på varandra.

Några trådstolar placerades ofrån
gropen för linet lades att torken
att jämt under ständig omflyttning
Eld var uppsjöt i botten på gropen
Den fick af blossa för högt, ty då bl
visken den att ta tag i linet
En mindre prjtel sprang fram och ål



hem på lojen med det länkade linet
som var medslagsat i en kalisäck.
Där uppses ätes två par (mamm i gamm
med två bytta linet i s. h. byttestolar

Dessa skildringar hva hemma från
Högstads och Baldringe socknar

Undertecknad lärde under ungdomsåren
spela fiol och lär antigi följande van
vän skicklig som dansspelleman
Höstgille skulle ordnas till på en ston
gård i byde bocken (Göda Fais häsar
Husbonden (Päronen) anmodade två
drängar att själva försöka skaffa en
duktig spelleman.

Jag blev ombett (pålingad) att spela
och för min bevar årsäg drängarne
att jag mycket väl kunde begära 5 kr.
Jag infann mig alltså på en bestämt
dag på ort och ställe och fick middag
liksomman med skördelaget.

Dessa samlades vid bänken och bjöds
på middag af en vändutakt bord.
Påttarna utgjordes af potat och släta
frukt med skårböror och smakar
samt efteråt saft soppa.



Dansen bröddes på logan till långt ut
på småtimmarna.

På slutet lamma de dansande ut men
af. En mindre Tomt loggolo vid sidan
af danslogan låg en här en annan
där för du vila ut efter en viktiga in-
tagandet af mat och dryck.

Musiken måste alljämt hållas vid li
emedan en och annan du och du tropp
till några tag.

Vid 3 tiden på natten kom Herremannen ut
och såg till om de dansande. Till sin öfr
enskning fick han se att endast en på
dansa omkring. Han gaf då order att
spela ännu en olycka och sedan låta
som han uttryckte sig spelemannen för
svinna och kom sist på bordet och af
pengar. Jag begärde du mina 5 kr. hvil
han med en viss uppsyn ansåg vara
för dyrt isynnerhet då jag fått vara en
på middagen etc. Jag tyckte du att det
kunde ju bli för 4 kr. men 1 kr mer
eller mindre ansåg han sig ingen roll
spela, fick du mina 5 kr och så bar du
i väg ^{du för} moten natten genom stora skogen
till min hem.

Restor på Mariestholm d 7/11.
(Tel. 70) A. K. Holmström